

שמע מינה: מיתת שניהם, מצטרפין, לאיסור אכילת נבילה (588)!

וקשה על רב ורב אסי בלישנא בתרא הסוברים: טהורין בפני עצמן וטמאין בפני עצמן?

ומתרינן: אמר לך רב אסי [וכן רב (589)]: אכן, הברייתא סוברת שהטמאין מצטרפין לאיסור אכילת נבילה, כי האי תנא סבר "איסור חל על איסור", הלכך חל איסור נבילה על איסור בהמה טמאה,

ואילו אנחנו [רב אסי ללישנא בתרא ורב] אמרנו שאינם מצטרפין, כי לדעת המאן דאמר ש"אין איסור חל על איסור", לא חל איסור נבילה על בהמה טמאה.

ב-טז שנינו במשנה: וכל השרצים מצטרפין זה עם זה.

הגמרא דנה, באיזה שיעור חייבין מלקות על אכילת שרצים אם בכזית או בכעדשה.

אמר רב יהודה אמר רב: אכילת שרצים, לוקה עליהן (590) בשיעור כזית.

מאי טעמא? אכילה כתיב בהו, התורה אמרה [ויקרא יא] "וכל השרץ השורץ על הארץ, שקץ הוא לא יאכל... לא תאכלום כי שקץ הם". וסתם אכילה האמור בתורה, הוא בשיעור כזית.

ומקשינן: והתני, והרי שנה, רבי יוסי בר רבי חנינא קמיה, שנה ברייתא לפני דרבי יוחנן: אמרה התורה [ויקרא כ] "והבדלתם בין הבהמה הטהורה לטמאה, ובין העוף הטמא לטהור, ולא תשקצו את נפשותיכם בבהמה ובעוף ובכל אשר תרמוש האדמה אשר הבדלתי לכם לטמא", ודרשינן: פתח הכתוב באכילה, מה שאמרה התורה "ולא תשקצו את נפשותיכם, היינו איסור אכילה, כי שיקוץ נפש הוא אכילה (591), וסיים, והפסוק מסיים לגבי שרצים "ובכל אשר תרמוש האדמה אשר הבדלתי לכם לטמא", והיינו בטומאה, לטמא אחרים בנגיעתן, לומר לך: מה טומאה, שיעורן הוא בכעדשה (592), אף אכילה, שיעורן הוא בכעדשה.

וכאשר שנה רבי יוסי בר רבי חנינא לפני רבי יוחנן, קלפיה רבי יוחנן, שיבח דרשה זו.

589. ומבואר לעיל הערה 584.

590. גירסת השיטה מקובצת.

591. עיין יומא [פ ב]. וכתב רש"י בפירושו על התורה [ויקרא יא מג]: אל תשקצו: באכילתן, שהרי כתיב "נפשותיכם", ואין שיקוץ נפש במגע. והשיטה מקובצת כתב: משמע, דבר שהוא תוך הגוף, ונפשו משוקצת, והיינו אכילה.

592. כמו שדרשו חכמים בתורת כהנים ובגמרא חגיגה [יא א] ונזיר [נב א]: נאמר בשרצים [שם]

588. ומוסיפים התוס', השקלא וטריא של הגמרא, הוא, לתרץ את הברייתא שלא יוקשה מרישא לסיפא,

אבל, אין הכי נמי, בלי כל השקלא וטריא, גם כן מוכח שלא כדברי רב ורב אסי, שהרי אם אפילו אחד חי ואחד מת הרי הם מצטרפין לאיסור אכילת נבילה [כלומר, פרה חיה שבשר הפורש ממנה מצטרף לנבילה, כמבואר לעיל הערה 586, ולא גמל חי, כי בשר הפורש ממנו אינו מצטרף לנבילה] כל שכן [על פי השיטה מקובצת] בששניהם מתים.